

„Филчев“ от Пловдив

Красен Николов

На 20-ти октомври бе представен вторият том от поредицата „Корупционната България“¹. Изданието се осъществява от сдружение „Либертариум“. Сред множеството текстове от сборника сме решили да препечатаме избрани пасажии от главата „„Филчев“ от Пловдив“. В нея е представена обзорно професионалната дейност на настоящия главен прокурор Сотир Цацаров – от кариерата му като съдия и председател на съд, през процедурата на избора му за главен прокурор и последващата дейност на държавното обвинение в неговия мандат. Текстът е на журналиста Красен Николов, съдебен и политически репортер в електронния вестник mediapool.bg, автор на множество разследвания за дейността на съда, прокуратурата и работата на местната власт. Николов е носител на награди за съдебна журналистика и активно използване на Закона за достъп до обществена информация.

На 20 декември 2012 г. окръжният съдия от Пловдив Сотир Цацаров е избран за главен прокурор. Наследството е тежко. След 22 години реформи държавното обвинение продължава да е една от най-нереформираните системи, а борбата с корупцията по високите етажи на властта търпи постоянната критика на обществото и международните партньори на България. Българите очакват продължаване на политиката на Борис Велчев² за превръщането на прокуратурата в много по-прозрачна и отчетна институция. Най-важното обаче е постигането на резултати срещу корупцията по върховете на властта и връщането на усещането за справедливост.

Нищо от това не се случва - прокуратурата прави рязък завои към тъмните времена на Никола Филчев. При полагането на клетвата Цацаров обещава „безусловно“ да не се поддава на политически натиск. Той декларира, че ще бъде "гарант за справедливост". За да се повярва на подобна декларация, трябва да се погледне неговата биография като председател на Окръжен съд – Пловдив.

Сотир Цацаров става член на БКП още в казармата. После завършва „Право“ в Софийския университет с пълно отличие. След дипломирането си през 1992 г. става съдия в Районен съд – Асеновград. През 1996 г. е назначен за началник на съда в Асеновград и от този момент нататък той не пада от ръководна длъжност. През 1998 г. се премества в Пловдивския окръжен съд, където директно е назначен за заместник-председател. След

---

¹ изд. „Либертариум“, София, 2018 г., 751 стр., цена 27 лв.

² Главен прокурор в периода 2006-2012 г. Преподавател по наказателноправни науки във Великотърновския университет. Правен съветник на президента Георги Първанов. След напускането на прокуратурата е назначен в Конституционния съд от президента Росен Плевнелиев, а след това става и председател на Конституционния съд.

само една година Цацаров става шеф и на този съд. Той го оглавява в продължение на 13 години, когато е избран от Висшия съдебен съвет за главен прокурор. Така Цацаров записва 23 години без прекъсване като ръководител в системата. Той оцелява по време на мандатите на седем различни Висши съдебни съвета, което е атестат за невероятна адаптивност в една силно корумпирана и политически зависима среда.

Подобно началническо дълголетие неминуемо води до замесване в тежки скандали.

***

През ноември 2009 г., три години преди Цацаров да оглави прокуратурата, в МВР и до главния прокурор Борис Велчев е подаден сигнал от полицаи от Икономическата полиция в Пловдив³. В сигнала се описва схема, чрез която пловдивският бизнесмен и лидер на местната организация на БСП Георги Гергов придобива контрола върху Пловдивския панаир. Панаирът е държавно дружество, което е в забранителния списък за приватизация. С активното съдействие на икономическото министерство и създа тази приватизация се осъществява. Схемата се реализира чрез многократно завишаване на стойността на активите, апортирани в панаира от Георги Гергов. Завишаването на оценките на имотите на Георги Гергов е одобрено от Пловдивския окръжен съд, председателстван от Сотир Цацаров.

В сигнала до разследващите се посочва, че съдът пренебрегва много груби нарушения на закона. Експертите, които завишават оценките на апортите, са посочени лично от Георги Гергов. Това е забранено от Търговския закон. Допуснато е апортиране на недовършени обекти и на имоти с тежести, апортиране на чужда собственост, завишаване на цените на земята и други, се твърди в сигнала.

Влизането на Гергов в панаира започва постепенно в края на 2006 г., когато на власт е правителството на тройната коалиция⁴. Дружеството "Пълдин туринвест", в което Гергов има мажоритарен дял, е допуснато като акционер с 34% в "Международен панаир Пловдив". Това става без търг или конкурс. Решението е взето от тогавашния министър на икономиката Румен Овчаров и заместничката му Корнелия Нинова (по-късно лидер на БСП). Към този момент държавата твърди, че Гергов се ангажира да инвестира 100 млн. евро в Пловдивския панаир, но подобно нещо не се случва⁵. Вместо това „Пълдин туринвест“ започва скоростно превземане на държавната собственост. След скандалното допускане на завишени експертни оценки на апортираната собственост, делът на Гергов в панаира достига 49% още през 2007 г. В края на 2008 г. бизнесменът обявява, че е придобил още 1,5% от капитала на панаира, след като изкупува акции от бивши

---

³ Входящ номер към МВР 188-59/04.11.09 г. Сигналът е цитиран от сайта „Биволъ“ в публикацията „Гоце-Гергов-Цацаров-Цветанов... масонски афери и прикриване на престъпления“ от 29 ноември 2012 г.

⁴ Премиер е лидерът на БСП Сергей Станишев, а коалицията се състои от БСП, НДСВ и ДПС.

⁵ Старидолска, Елена. Босев, Росен. Трифонова, Иглика. Неочакваната буря за пловдивския брокер. В: capital.bg. 28 април 2017 г.

собственици на терени на Пловдивския панаир⁶. Така контролираният от него дял достига 50,36% и той става мажоритарен собственик на дружеството. Държавата започва през 2009 г. дело за връщане на собственост и печели на първа инстанция пред Пловдивския окръжен съд, но губи на следващите две инстанции⁷. Така Гергов придобива панаира.

Всичко това става възможно с първоначалната подкрепа на Пловдивския окръжен съд. Съдията, който назначава посочените от Георги Гергов експерти, се казва Александър Стойчев. Магистратът започва кариерата си в Пловдивския районен съд, но е командирован в окръжния съд по време на мандата на Цацаров през 2006 г. Командировката му продължава четири години. Командироването на съдии за такъв голям период е изключително порочна практика. Те се намират в тежка кариерна зависимост от началниците, защото във всеки един момент могат да бъдат върнати на по-ниската позиция и заплата. След това съдия Стойчев дължи доста на Цацаров за кариерното си израстване. През 2009 г. той е предложен от Цацаров за окръжен съдия и успява да спечели мястото след гласуване във Висшия съдебен съвет. Пред Етичната комисия на ВСС Цацаров отрича съдия Стойчев да е негово протеже и да му е казал как да реши делото за Пловдивския панаир⁸. Цацаров обаче защитава решението на Стойчев:

„Той е много свестен колега като начин на мислене на съдия. Не е достойно неговото име да бъде замесвано във всичко това. Александър Стойчев е един от хората, които са проверявани по повод сигнала на министъра на икономиката и енергетиката. Един от хората, за които се твърдеше, че е нанесъл крупни щети на българската държава. Не, не ги е нанесъл, защото не е участвал в това заседание на Министерския съвет, което е взело решение по отношение на капитала на Пловдивския панаир“⁹.

Стойчев е проверен от Етичната комисия на ВСС по сигнал на министъра на икономиката и енергетиката Трайчо Трайков¹⁰. Съмнение буди бързината, с която съдията се е произнесъл за допускане на поисканите от Георги Гергов експерти – по-малко от ден след постъпването на искането. Накрая магистратът е оневинен за действията си. С това обаче не свършват въпросите около случая с Пловдивския панаир. Самият Сотир Цацаров не крие, че добре познава Гергов.

Скандалите с познанството между Сотир Цацаров и Георги Гергов няма да спрат до тук. През 2017 г. избухва скандалът [„ЦУМ-гейт“](#), който дава повод на обществото да си

---

⁶ Гоце-Гергов-Цацаров-Цветанов... масонски афери и прикриване на престъпления“. В:-bivol.bg. 29 ноември 2012 г.

⁷ Николов, Красен. Гергов спечели втория тур от делото за Пловдивския панаир. В:-mediapool.bg. 11 юли 2011 г.

⁸ Гиргинова, Галина. Сотир Цацаров през 2012 г.: Познавам Георги Гергов на „здравей-здрасти“. В:-judicialreports. 22 април 2017 г.

⁹ Пак там.

¹⁰ Близо 7 години по-късно Трайчо Трайков ще бъде обвинен на свой ред от прокуратурата по делото за продаването на миноритарния дял на държавата в електроразпределителното дружество „ЕВН-България“.

припомни за старите връзки между двамата пловдивчани. Те очевидно не секват след избора на Цацаров за главен прокурор.

***

Цацаров става известен като председател на Пловдивския окръжен съд, но той има „заслуги“ и като наказателен съдия. По време на мандата му везните на наказателните съдии в Пловдив прекалено често клонят в полза на прокуратурата. По данни от Националния статистически институт оправданите подсъдими в Пловдив през 2004 г. са 0,84% от всички изправени на съд. През 2005 г. – 0,85%, през 2006 г. – 2,16%, през 2007 г. – 2,71%, през 2008 г. – 0,49%, през 2009 г. – 0,41%, през 2010 г. – 1,48%, през 2011 г. – 1,64%¹¹. Подобно единомислие между съд и прокуратура не изглежда като да е в полза на справедливостта. Това се потвърждава и от делата, заведени пред Европейския съд по правата на човека срещу България. Оказва се, че значителен брой от осъдителните присъди срещу България в Страсбург са за нарушения, допуснати от пловдивските съдилища и прокуратури. Поне 120 решения от общо 395, постановени срещу България, са заради пловдивските магистрати¹².

Един от най-известните случаи от практиката на Цацаров е задържането в ареста на 27-годишния Максим Савов. На 13 януари 2010 г. петима цивилни полицаи издебват Савов пред квартален магазин и го арестуват. Така започва един от абсурдните случаи в историята на българското „демократично“ правосъдие. Седмица преди това в същия магазин е извършен обир за 484 лв. По време на обира Савов е на работа. Той има четирима свидетели. 27-годишният мъж работи на две места, живее с приятелката си, от която има дете. Савов е неосъждан. Достатъчно обаче е продавачката, която е с висок диоптър очила, да го припознае и да се обади в полицията. Заради това на Максим Савов му е устроена засада пред магазина, който той посещава всеки път, когато ходи при заболяекаря си. Младият мъж е обвинен за кражба, а прокуратурата игнорира всички доказателства, които го оневиняват. Внесено е искане за постоянно задържане под стража в Пловдивския районен съд. Районният съд пуска Савов на свобода, мотивирайки се, че няма достатъчно данни, че е извършил престъпление.

Прокуратурата обжалва пред Пловдивския окръжен съд. Съдия по мярката за неотклонение е Сотир Цацаров. Бъдещият главен прокурор връща Савов в ареста, където той стои пет месеца, а приятелката му през това време се грижи сама за детето. Цацаров също игнорира доказателствата в полза на обвиняемия. Аргументът на съдията да върне Савов в ареста е, че няма адресна регистрация в Пловдив и може да се укрие. Накрая

---

¹¹ По официални данни от годишните доклади на Националния статистически институт за престъпността.

¹² Данните са събрани от специализирания сайт „Съдебни репортажи“ и отразяват ситуацията до избора на Сотир Цацаров за главен прокурор през декември 2012 г. Данните са публикувани в материала „Общата политика на стабилния съдия I“ на 3 ноември 2012 г.

Савов е оправдан за абсурдните обвинения. Действията на властите срещу Савов струват на данъкоплатците 70 000 лв.¹³.

***

По време на съдийстването си Цацаров разрешава и част от незаконните специални разузнавателни средства (СРС), поискани от заместник-градския прокурор Роман Василев по делото „Цонев, Сантиров, Попов“. Накрая България е осъдена от Европейския съд по правата на човека и за това дело¹⁴. Когато Цацаров вече е главен прокурор, той признава, че е подведен от Роман Василев, но първоначално не предприема нищо срещу него.

***

На 8 ноември 2012 г. Цацаров е издигнат за главен прокурор от седмина членове на Висшия съдебен съвет (ВСС)¹⁵. Едновременно с това мнозинството във ВСС променя и правилата за избор на главен прокурор. Решено е гласуването да се проведе с електронната система вместо с бюлетини. Електронното гласуване позволява на членовете да се следят един друг как гласуват, тъй като са на обща заседателна маса. Електронната система не отчита и гласовете за всички кандидати едновременно. Те трябва да бъдат гласувани един след друг. Мнозинството приема, че ще бъде гласувана първа кандидатурата на този, който е издигнат първи и светкавично издига кандидатурата на Цацаров. Целта е да се окаже натиск върху колебаещите се членове на ВСС да подкрепят Цацаров още на първо гласуване като се следи кой как гласува. Няма нужда някой да бъде заплашван директно. Властта на главния прокурор е толкова голяма, че е плашеща от само себе си. По-късно членът на ВСС и бивш заместник-главен прокурор Камен Ситнилски ще изпита това на гърба си по трагичен начин.

Срещу Цацаров са издигнати двама кандидати. Единият е Галина Тонева – бивш съдия и заместник-главен прокурор от екипа на Борис Велчев. Тонева се ползва с добра репутация в съдебната система и е подкрепена от опозицията във ВСС¹⁶. Третият кандидат е Борислав Сарафов – ръководител на Специализираната прокуратура. Накрая става ясно, че Сарафов

---

¹³ Николов, Красен. Темида съчувства най-много на прочутите си жертви. В: mediapool.bg. 13 февруари 2013 г.

¹⁴ Виж главата „Абсолютния престъпник“ в този том.

¹⁵ Членовете на ВСС са Каролина Неделчева (член на ВСС, избран от Народното събрание с подкрепата на ГЕРБ), Магдалена Лазарова-Проданова (ДПС), Соня Найденова (ГЕРБ), Светла Петкова (ГЕРБ), Ясен Тодоров ("Атака"), бившият зам.-главен прокурор Михаил Кожарев и пловдивската съдийка Галя Георгиева, която е известна с близките си отношения с Цацаров.

¹⁶ Номинацията на Галина Тонева е издигната от Галина Карагьозова (член на ВСС, избран от Народното събрание с подкрепата на БСП), Калин Калпакчиев и Юлия Ковачева (съдии), Камен Ситнилски (бивш заместник-главен прокурор) и Румен Боев (прокурор от Пловдив). По-късно Румен Боев премина рязко в мнозинството във ВСС.

е издигнат като мюре, за да се симулира състезание. Хората¹⁷, които застават зад него, в крайна сметка гласуват за Цацаров.

Случващото се в съдебния съвет лесно може да се обясни с намесата на изпълнителната власт. Премиерът Бойко Борисов и вицепремиерът и вътрешен министър Цветан Цветанов не прикриват, че ГЕРБ желае Сотир Цацаров да стане главен прокурор. Цацаров е посочен публично от Цветан Цветанов като "най-стабилния съдия" в страната¹⁸. След това се произнася и Бойко Борисов: „Той е най-добрият окръжен съдия, с който съм работил като главен секретар на МВР“¹⁹. Политическият пасианс изглежда нареден, а единствената въпросителна е дали Цацаров ще успее да събере 17 гласа във ВСС. Изборът е с квалифицирано мнозинство и са достатъчни само седем гласа „против“, за да бъде блокиран²⁰. За тази цел мнозинството променя и правилата за гласуване.

Подкрепата на ГЕРБ, макар и недопустима, поне е публична. Зад кулисите има още един голям играч в полза на Цацаров – Делян Пеевски. Медиите на депутата от ДПС през цялата кампания крепят кандидатурата на пловдивския съдия. Партията има и двама представители във ВСС. Единият от тях Васил Петров, което е известен като „тъстът на Пеевски“. Адвокатът от Благоевград е баща на жената, от която Делян Пеевски има дете. Така съвсем обяснимо кандидатурата на Цацаров за главен прокурор фокусира най-голямото внимание на медиите, защото е явен фаворит и се ползва със силна политическа протекция. Две седмици след издигането му сайтът „Биволъ“ излиза с публикация²¹, която уличава съпругата на съдията Меглена Цацарова, известен пловдивски нотариус, в „прикриване“ на данъци.

По време на задължителното изслушването на Цацаров пред ВСС точно преди гласуването на кандидатурата му за главен прокурор, той признава и още нещо смущаващо. Казва, че е изискал и прочел дело, което е разпределено на друг пловдивски съдия в друг съд. Става въпрос за тъжбата за клевета²², заведена от бившия председател на Съюза на съдиите в България Мирослава Тодорова срещу Цветан Цветанов. Искът е отхвърлен от заместник-председателя на Районен съд – Пловдив Екатерина Роглекова. Цацаров признава, че чете чужди дела в отговор на въпрос на члена на ВСС Калин Калпакчиев:

---

¹⁷ Борислав Сарафов е издигнат от председателя на Върховния административен съд Георги Колев, Мария Кузманова (съдия), Юлиана Колева (бивш депутат от ГЕРБ, става член на ВСС с подкрепата на ГЕРБ), Димитър Узунов (РЗС) и Милка Итова (съдия).

¹⁸ Василев, Страхил. Босев, Росен. Двама са малко, трима са много. В: -capital.bg. 23 ноември 2012 г.

¹⁹ Премиерът за Цацаров: „Той е най-добрият окръжен съдия“. В: -mediapool.bg. 19 ноември 2012 г.

²⁰ Висшият съдебен съвет се състои от 25 членове. Към онзи момент една от позициите е вакантна, защото главният прокурор Борис Велчев напусна поста си преди края на мандата и бе избран за конституционен съдия.

²¹ Съпругата на Цацаров „прикрила“ от данъчните няколко хиляди лева. В: -bivol.bg. 21 ноември 2012 г.

²² Тодорова започва да съди Цветанов заради изказването му, че тя работи в услуга на организираната престъпност.

„Прочел съм го (делото – б.а.), помолих председателя на Районния съд (Веселин Хаджиев – бел.ред.) да ми го представи. Най-малкото заради съществения медиен и обществен интерес. Прочитането е било преди да е определен съдията-докладчик. От там насетне той е работил повече от самостоятелно“²³.

От думите на Цацаров се разбира, че като шеф на по-висшата съдебна инстанция, той изисква конкретно дело „колегиално“, но без да има такава обичайна практика в съда. Взимайки го преди да е разпределено на съдия, той променя поредността на постъпващите дела и така се намесва в случайно разпределение. И оказва влияние върху последвалия избор на съдия. Признанието още тогава води до сериозни притеснения. Първо, че Цацаров проявява интерес към чужди дела, без да му е в работата и дори без да са стигнали до неговия съд. Той може да приложи този подход много по-лесно като главен прокурор, защото има власт над всички прокурори. Вторият притеснителен факт е, че Цацаров проявява интерес по делото срещу действащия вицепремиер Цветанов, който първи го подкрепя в кампанията му за главен прокурор. Няколко месеца по-късно съдия Роглекова оправдава Цветанов с аргумент, че той изразява мнението си като редови гражданин. През юли 2013 г. тя става началник на Пловдивския районен съд. Към този момента Цацаров има удобно мнозинство от верни хора във ВСС и може да кадрува в цялата съдебна система.

В деня на избора пред ВСС единствената сериозна критика срещу фаворита за главен прокурор идва от Калпакчиев²⁴. Той изчита 20-минутна реч, в която изброява всички публични съмнения около кандидатурата на Цацаров. Изявата му е посрещната на нож от мнозинството, което вече е решило за кого да гласува, без значение от представянето на другите двама кандидати. Министърът на правосъдието Диана Ковачева се запомня с призива към Калпакчиев да спре с речта си, но той отказва.

Следва гласуването. Както е по план, кандидатурата на Цацаров е гласувана първа с електронната система. Той получава 18 гласа и е избран за главен прокурор. Следва обаче нов скандал. Кандидатурите на другите двамата кандидати не са гласувани, което напълно опорочава процедурата. На другия ден, 21 декември, вицепремиерът Цветанов поздравява ВСС за вота по съвест и определя процедурата като „най-прозрачната“²⁵.

***

Цацаров официално встъпва в длъжност на 10 януари 2013 г. Той решава да остави в екипа си Галина Тонева и да привлече т.нар. трети кандидат за главен прокурор – Борислав Сарафов. Прокурорът Сарафов се превръща в дясна ръката на Цацаров, а Тонева е махната

---

²³ Николов, Красен. Митов, Борис. Цацаров прочел делото за клевета срещу Цветанов, преди да бъде разпределено. В:-mediapool.bg. 20 декември 2012 г.

²⁴ Преди да стане член на ВСС Калин Калпакчиев е наказателен съдия в Софийския апелативен съд. Той е избран във ВСС от квотата на съда. Член е на Съюза на съдиите в България.

²⁵ Георгиев, Малин. Цветанов приветства вота „по съвест“ на ВСС. В:-mediapool.bg. 21 декември 2012 г.

след месец и десет дни по сигнал за атака, даден от вестниците на Делян Пеевски. Първото ново попълнение в екипа на Цацаров е шуменската прокурорка Ася Петрова, която води едно от най-големите наказателни дела в държавата – срещу бандата за мокри поръчки „Килърите“. Прокурор Петрова е любимка на вътрешния министър Цветанов. Малко преди да се издигне в екипа на Цацаров, тя придружава Цветанов на триседмично работно посещение в САЩ. Вътрешният министър коментира за Петрова:

„Разбира се, че Ася Петрова е един от достойните окръжни прокурори и лично участва в делото "Килърите", знаете, че то се наблюдава както от Европейската комисия (ЕК), така и от нашите партньори и в тази връзка беше част от делегацията, която беше в САЩ заедно с колегата Флоров (тогавашният началник на ГДБОП)"²⁶.

По-късно Ася Петрова успява да послужи добре на Цацаров.

***

Февруари 2013 г. се оказва първият сериозен тест за Цацаров като главен прокурор. Без забавяне той решава да свали всички карти на масата. В началото на месеца започва ескалация на протестите срещу двойните сметки за ток, изпратени на хората през януари от електроразпределителните дружества. Демонстрациите прерастват в антиправителствени протести. Най-забележителното събитие е 50-хилядният протест във Варна, който е насочен срещу всичко и всички – срещу електроразпределителното дружество „Енерго-про“, срещу дългогодишния кмет Кирил Йорданов, срещу управлението на ГЕРБ и срещу групировката ТИМ.

На 5 февруари все още няма признаци, че правителството на Бойко Борисов ще падне. Тогава Цацаров обявява, че прокуратурата не се интересува от скандала „Буда“²⁷, който е свързан с изваждане на част от оперативното досие на Бойко Борисов от времето преди той да стане главен секретар на МВР²⁸. Само няколко дни след погребването на случая „Буда“, започват масовите протести. На 20 февруари 2013 г. премиерът Борисов решава да подаде оставка, а страната се насочва към предсрочни избори. Още на другия ден медийната групировка на Ирена Кръстева и Делян Пеевски „Нова българска медийна група“ се превръща от най-големия поддръжник в най-големия враг на ГЕРБ. За една нощ падналият от власт премиер се превръща за медиите на Пеевски в „Тиквата“. Внезапна промяна настъпва и в отношението на Цацаров. Ако две седмици по-рано, главният прокурор показва липса на интерес към папките „Буда“, то изведнъж всичко, свързано с

---

²⁶ Цветанов водил Ася Петрова в САЩ заради интереса на Брюксел към Килърите. В:-mediapool.bg. 11 февруари 2013 г.

²⁷ Прокуратурата не се интересува от папката „Буда“. В:-mediapool.bg. 5 февруари 2013 г.

²⁸ Борисов е следен от Централната служба за борба с организираната престъпност като собственик на охранителната фирма „Ипон“. Делото започва, защото Борисов е преценен като „оперативно интересно лице“.

ГЕРБ и Борисов, става твърде интересно за държавното обвинение. В настъпилия властови вакуум Цацаров прави прокуратурата най-активния играч на публичното поле.

След 20 февруари 2013 г. новините от прокуратурата се сипят с невиждана скорост. Актуалната тема заради сметките за ток е енергетиката. На 20 февруари излиза цяла страница²⁹ във всекидневниците на Пеевски „Телеграф“ и „Монитор“, посветена на Галина Тонева. Тя е обвинена, че „покрива“ енергийната мафия заради липсата на резултати от работата на държавното обвинение по 12 разследвания в енергетиката. Сигналът е подаден от лидера на РЗС Яне Янев. Още на другия ден Цацаров освобождава Тонева като заместник-главен прокурор, без да задълбочава много в същността на обвинения срещу нея. На 22 февруари прокуратурата възобновява мегаделото за продажба на ток от НЕК чрез посредници³⁰. Цацаров продължава да бъде активен и на 27 февруари препоръчва на енергийния министър в оставка Делян Добрев да намали цените на тока. Главният прокурор вече говори като политик:

"При тези протести прокуратурата не може да остане в досегашното си състояние и трябва отново да заеме мястото си по конституция и да е гарант на законността"³¹.

Същия ден в трите електроразпределителни дружества влизат прокурори. Държавното обвинение започва да сбъдва популистките желания, ечащи от улиците на големите градове. На 16 март Цацаров обявява, че започва процедура по отнемане на лиценза на „ЧЕЗ-България“, а след това започва и разнищване на енергийния регулатор, който е под контрола на хора, назначени с протекцията ГЕРБ. Активирани са две стари разследвания за нарушения в държавния ТЕЦ "Марица – Изток". От претърсванията в електроразпределителните дружества не следва нищо, освен показната репресия на обиските. Години по-късно бумерангът се връща. През 2016 г. „ЧЕЗ“ завежда дело срещу България за 600 млн. евро заради държавната политика в областта на енергетиката.

***

Основната атака срещу ГЕРБ започва на 12 март 2013 г., а фронтът е срещу бившия вицепремиер и вътрешен министър Цветан Цветанов. Лидерът на БСП Сергей Станишев обявява, че партията разполага с „достоверна информация“³², че по заповед на вътрешния министър в оставка Цветанов са изготвени криминални досиета на лидерите на гражданските протести. Станишев казва, че хората са подслушвани и следени. Партийният лидер допълва, че информацията изтича към него от МВР. Целта на подслушването е

---

²⁹ Рафаилова, Христина. Галина Тонева „покривала“ енергийната мафия. В: inews.bg. 20 февруари 2013 г.

³⁰ Става дума за разследване от март 2010 година за продажба на ток, извършена от Националната електрическа компания (НЕК) чрез посредническата фирма „EFT AG“. Делото приключва неуспешно за прокуратурата.

³¹ Николов, Красен. Цацаров поръча чрезвичайни мерки: Добрев да намали цената на тока. В: mediapool.bg. 27 февруари 2013 г.

³² Личен архив.

протестиращите да бъдат дискредитирани, разказва Станишев. БСП настоява за проверка на прокуратурата и МВР. Интересното е, че на 24 февруари Цветанов наистина профилира част от протестиращите в коментар пред ТВ7:

„Българските граждани съвсем справедливо протестираха срещу високите сметки за електроенергията. Но в момента тези протести, които наблюдаваме – тези протести са оглавени с политически цели, криминални структури са "уловени" от обективите на камерите – хора от фирми на Марчело Джотолов и Алексей Петров“³³.

Атаката на Станишев се разгръща на 28 март, когато обявява, че има незаконна схема за подслушване на висши политици, бизнесмени, лидери на протестите и обществено активни граждани, ръководена лично от Цветанов. Станишев сравнява това с „Уотъргейт“. Схемата, описана от него, е следната - Цветанов дава нареждане на специалната служба на МВР³⁴ за подслушване на конкретен човек и то се провежда без разрешение на съда и официални доклади на служителите. Записите от подслушванията са предоставяни лично на Цветанов. Всичко се върши с „един сив ван "Крайслер Вояджър" с антени, който обикаля и подслушва“³⁵. Регистрационните номера на колата са сменяни след всяка операция, разказва Станишев. По думите му подслушвани са президентите Георги Първанов и Росен Плевнелиев, еврокомисарят Кристилина Георгиева, Иван Костов, Волен Сидеров, Ахмед Доган, самият Станишев, Нели Куцкова, Симеон Дянков, Иво Прокопиев, Георги Гергов, Цветелина Бориславова и Гриша Ганчев.

След пресконференцията лидерът на БСП провежда едночасова среща с главния прокурор Цацаров, който разпорежда спешно съвещание на Върховната касационна прокуратура за предприемане на действия. Така започва серията от дела срещу Цветанов. Съмненията на ГЕРБ, че срещу партията започва война със съдействието на Цацаров, не са без основания. Срокът за приключване на проркурорската проверка за подслушването е 12 април 2013 г. – това е денят, в който официално започва предизборната кампания.

Реакцията на Цацаров на сигнала на Сергей Станишев е доста различна от тази, която се полага на лидера на „Движение България на гражданите“ Меглена Кунева. Ден преди Станишев тя внася сигнал до Цацаров с информации за незаконно подслушване на членове на ръководството на партията и журналисти. Тогава не е свикано спешно съвещание на прокурори. Двойният стандарт на Цацаров става твърде видим много скоро. Седмица след сензационната пресконференция на Станишев излиза публикация³⁶ на журналиста Борис Митов от онлайн изданието Mediapool.bg. В нея се задават редица неудобни за Цацаров въпроси и се изнася информация, която уличава в драстични нарушения в подслушването заместник-градския прокурор на София Роман Василев.

³³ БСП обяви, че лидерите на протестите са подслушвани и следени. В:-mediapool.bg. 12 март 2013 г.

³⁴ Специализирана дирекция за оперативно-технически операции (СДОТО).

³⁵ Личен архив.

³⁶ Митов, Борис. Българският „Уотъргейт“: А кой ще проверява проверяващите.

Иронията е, че именно Василев заедно с градския прокурор Николай Кокинов проверяват сигнала на БСП срещу Цветан Цветанов. Дватама прокурори са посочени лично от Цацаров. Към момента на излизането на публикацията на Mediapool Кокинов и Василев се хвалят с намерен автомобил, който много прилича на сивия „Крайслер Вояджър“ с антените. В същото време публиката вижда нарушенията на Василев с подслушването по делото „Абсолютния престъпник“³⁷. Журналистическият материал е придружен с документи, разсекретени от Софийския градски съд, но непубликувани до този момент. От тях се разбира, че като съдия Цацаров разрешава незаконните СРС-та по делото, които са поискани от Роман Василев.

Реакцията на Цацаров е мигновена, но тя не е насочена срещу нарушителя Роман Василев, а срещу журналиста Борис Митов. Час след излизането на публикацията Митов се оказва проверяван за изнасяне на държавна тайна. Той е привикан на разпит, а от него е изискано да каже кои са източниците на документите, за да му се размине. Това е стар подход на българската прокуратура от времето на Никола Филчев, който напълно противоречи на практиката на Европейския съд по правата на човека. Най-логичното обяснение е, че репортерът изважда наяве документ с подписа на Цацаров, който го компрометира като съдия. Заради репресията срещу Борис Митов журналисти се събират на два протеста пред Съдебната палата в София. Ден по-късно проверката е прекратена, а на 11 април започва проверка срещу Роман Василев за незаконното подслушване. Заместник-градският прокурор подава оставка, която престоява само ден на бюрото на Цацаров. Проверката приключва на 12 април с извод, че Василев е невинен и той е оставен в държавното обвинение без последствия. Всичко това се случва, въпреки признанието на самия Цацаров, че е подведен от прокурора, както и че фактите в журналистическия материал са верни. Главният прокурор обещава мистично:

„Нещо някога ще се направи (с Роман Василев – б.а.)“³⁸.

***

На 26 април 2013 г. до медиите са спуснати контролирано серия от аудиофайлове с обща продължителност около час и половина. Това са разговори, проведени в дома на Бойко Борисов в Баня в началото на април. Участници са Борисов, Найденов и градският прокурор Николай Кокинов. Тримата обсъждат как да се повлияе върху разследването за корупция срещу Мирослав Найденов, както и кои евентуално ще са свидетели по делото. Градският прокурор информира събеседниците си за течащото разследване, което е престъпление по Наказателния кодекс. Разбира се, че Борисов получава детайлна информация от прокуратурата как върви проверката за незаконното подслушване в МВР.

---

³⁷ Виж главата за „Абсолютния престъпник“.

³⁸ Николов, Красен. Сотир Цацаров: Роман Василев ме подведе за СРС-тата по делото срещу бившия военен министър. В: -mediapool.bg. 11 април 2013 г.

Подозрението за авторството на записите пада върху Мирослав Найденов. В тихите моменти от разговора отчетливо се чува сърдечен ритъм, който заглъхва, когато той заговори. Малко преди изтичането на записите Найденов се оказва защитен свидетел на прокуратурата по делото за незаконното подслушване на МВР, където основна мишена е Цветан Цветанов. Записите са изпратени от анонимния имейл boykonaydenov@mail.ua³⁹. Авторът му твърди, че подслушването в Банкя е извършено от Цветан Цветанов.

Това твърдение не е вярно. Авторът на записите е участник в разговорите в Банкя и това е очевидно. Скандално е и друго - по време на разговора високопоставеният прокурор Кокинов се обявява за човек на Бойко Борисов, което дискредитира на практика цялото му кариера на „независим“ магистрат. Кокинов казва, че търси връзки, за да стане шеф на Софийската апелативна прокуратура. Има и други ключови фрази. Прокурор Кокинов казва на Борисов за главния прокурор Сотир Цацаров:

„Ти си го избра, не ми се подсмиввай, ти си го избра (Цацаров-б.а.), а след туй...“⁴⁰

Прокурорът признава още, че Цацаров нарежда лично проверката срещу журналиста от Mediapool Борис Митов:

„Главният ми се обади, нареди, веднага го привикайте, започвайте проверка. А ся сложихме лайното преди вентилатора, после върви спасявай. И аз като Матросов, излязох и казах, че аз съм инициирал всичко, пак го защитих (Цацаров-б.а.)“⁴¹.

Резултатът от скандала е уволнението на Николай Кокинов и дискредитирането на Бойко Борисов. Няма дело за търговия с влияние или престъпления срещу правосъдието.

***

Преломът в отношението на прокуратурата към ГЕРБ настъпва на 23 юли 2014 г. На тази дата премиерът Пламен Орешарски депозира оставката на правителството на БСП и ДПС. Вълната започва да се обръща. На 1 август 2014 г. прокуратурата повдига три обвинения на кмета на Видин Герго Гергов от БСП, а Бойко Борисов повече няма да ходи на разпити.

Прокурорският отлив през август 2014 г. е забележителен. На 14-ти е прекратено делото срещу бившия шеф на Комисията за енергийно и водно регулиране от времето на ГЕРБ Ангел Семерджиев. На 18-ти е прекратено пак делото „Мишо Бирата“. На 19-ти се обявява публично край и на случая с убийството на Тодор Димов - Чакъра. На 29-ти август отказва да образува дело срещу Бойко Борисов по пореден сигнал на Николай Бареков. Парламентарните избори се провеждат на 25 октомври. ГЕРБ печели, БСП записва

---

³⁹ Използвано е името на изпълняващия длъжността главен прокурор в междувластието след Борис Велчев и преди Сотир Цацаров – Бойко Найденов. По това време той бе ръководител на Националната следствена служба.

⁴⁰ Личен архив.

⁴¹ Личен архив.

историческа загуба. Този път няма афера „Костинброд“. Медиите на Пеевски отново припознават Борисов като добър държавник.

На 5 ноември 2014 г. е договорен коалиционният кабинет „Борисов 2“⁴². Същия ден от колата на пенсионирания съдебен експерт Стефан Бенчев изчезват тефтерчетата на Филип Златанов, които са едно от най-големите доказателства за порочните практики по време на предишното управление на ГЕРБ. Прокуратурата съобщава това на 11 ноември, вероятно, за да не "трови" дебатите около избора на новото правителство. На 20 ноември се разбира, че инициалите Д.П. от тефтера мистериозно са станали на „10“. През това време тефтерът е в ръцете на разследващите. На 12 януари 2015 г. прокуратурата обявява, че няма да разследва Делян Пеевски и Ирена Кръстева по сигнала на "Протестна мрежа". Държавното обвинение се заема само с Цветан Василев. Банкерът дава серия от интервюта, в които говори за търговия с влияние между Борисов и Пеевски, но прокуратурата не му обръща внимание, защото няма да се занимава с изявления на обвиняеми. На 25 февруари 2015 г. прокуратурата нарежда на Националната агенция по приходите проверка срещу активистите от "Протестна мрежа", които са едни от най-шумните критици на Цацаров, Пеевски и Борисов. Сигналът е от жълтата агенция „Пик“, която по това време често разпространява изказванията на Делян Пеевски. На 27 февруари 2015 г., когато стартира парламентарното обсъждане на съдебната реформа и промените в конституцията, ГЕРБ отказва на правосъдния министър Христо Иванов⁴³ и Реформаторския блок да реформира централизирания модел на прокуратурата в мандата на Сотир Цацаров. На 21 август 2015 г. премиерът Бойко Борисов обявява в прав текст, че съдебната реформа остава за след мандата на Сотир Цацаров⁴⁴.

Тази история няма как да има заключение, защото тя не приключва до тук. Проблемът с българската прокуратурата не е в лицата, които стават главни прокурори, а в системата, която възпроизвежда тяхната недосегаемост. Приликите между Никола Филчев и Сотир Цацаров се случват не заради изначални сходства в характерите, а заради придобиването на безконтролна власт, която моделира личността.

---

⁴² ГЕРБ подписва коалиционно споразумение за съставяне на правителство със дясноцентристката коалиция Реформаторски блок. Министър-председател отново е Бойко Борисов.

⁴³ Христо Иванов е адвокат. В продължение на над 10 години той работи в неправителствения сектор и основно в Българския институт за правни инициативи. Той е назначен за правосъден министър във второто служебно правителство на Росен Плевнелиев, когато написва реформаторската Стратегия за съдебна реформа. Документът е приет положително от Брюксел. По настояване на Реформаторския блок Иванов е назначен за правосъден министър в кабинета „Борисов 2“. През декември 2015 г. той подава оставка, след като ГЕРБ отказва да подкрепи предлаганата от него структурна реформа във Висшия съдебен съвет, която цели да намали влиянието на главния прокурор.

⁴⁴ Премиерът обяви, че съдебната реформа е „за след Цацаров“. В:-mediapool.bg. 21 август 2015 г.